

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

26 април 2018 година *

„Преюдициално запитване — Взаимна помощ при събиране на вземания — Директива 2010/24/ЕС — Член 14 — Право на ефективни правни средства за защита — Харта на основните права на Европейския съюз — Член 47 — Възможност за запитания орган да откаже помощта за събиране на вземане с мотива, че задължението не е надлежно съобщено“

По дело C-34/17

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от High Court (Висш съд, Ирландия) с акт от 16 януари 2017 г., постъпил в Съда на 24 януари 2017 г., в рамките на производство по дело

Eamonn Donnellan

срещу

The Revenue Commissioners,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: М. Pešić (докладчик), председател на състава, А. Rosas, С. Toader, А. Prechal и Е. Jarašiūnas, съдии,

генерален адвокат: Е. Танчев,

секретар: I. Illéssy, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 18 януари 2018 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за г-н Donnellan, от L. Glennon и E. Silke, solicitors, P. McGarry, SC, и R. Maguire, barrister,
- за Revenue Commissioners, от M.-C. Maney, solicitor, N. Travers, SC, В. Ó Floinn, BL, и M. Corry, advocate,
- за гръцкото правителство, от Е. Tsaousi, М. Tassopoulou и К. Georgiadis, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от М. Wilderspin, Н. Krämer и F. Tomat, в качеството на представители,

* Език на производството: английски.

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 8 март 2018 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 14, параграфи 1 и 2 от Директива 2010/24/ЕС на Съвета от 16 март 2010 година относно взаимната помощ при събиране на вземания, свързани с данъци, такси и други мерки (ОВ L 84, 2010 г., стр. 1).
- 2 Преюдициалното запитване е отправено в рамките на спор между г-н Eamonn Donnellan и Revenue Commissioners (наричани по-нататък „Commissioners“) във връзка със събирането на вземане, формирано, от една страна, от глоба, наложена на г-н Donnellan от гръцки митнически орган, и от друга страна, от лихви и разходи във връзка с тази глоба.

Правна уредба

Директива 2010/24

- 3 Директива 2010/24 е приета на основание членове 113 ДФЕС и 115 ДФЕС. Съображения 1, 7, 17, 20 и 21 от нея гласят:
 - „(1) Взаимната помощ между държавите членки при събирането на вземания една от друга, както и на вземания на Съюза, свързани с някои данъци и други мерки, допринася за гладкото функциониране на вътрешния пазар.[...]
 - [...]
 - (7) Взаимната помощ може да включва следното: запитаният орган може да предостави на запитващия орган необходимата му информация за възстановяването на вземания, възникнали в запитващата държава членка, и да уведоми длъжника относно всички документи, свързани с такива вземания, издадени от запитващата държава членка. Запитаният орган може също, по искане на запитващия орган, да събере вземанията, възникнали в запитващата държава членка, или да наложи обезпечителни мерки, за да гарантира събирането на въпросните вземания.
 - [...]
 - (17) Настоящата директива не следва да възпрепятства изпълнението на задължения за предоставяне на по-разширена помощ, произтичащи от двустранни или многостранни споразумения или договорености.
 - [...]
 - (20) Тъй като целите на настоящата директива, а именно установяването на единна система за взаимна помощ при събирането на вземания в рамките на вътрешния пазар, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и могат следователно [...] да бъдат по-добре постигнати на равнище на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност [...].

(21) Настоящата директива зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз“.

4 В член 1 от тази директива, озаглавен „Предмет“, се уточнява, че с нея „се определят правилата, съгласно които държавите членки следва да предоставят помощ при събиране във всяка държава членка на всяко предвидено в член 2 вземане, възникнало в друга държава членка“.

5 Член 2 от посочената директива, озаглавен „Обхват“, гласи:

„1. Настоящата директива се прилага по отношение на вземания, свързани със следното:

а) всички видове данъци и такси, събирани от държава членка или за нейна сметка или от нейните териториални или административни подразделения, включително местните органи, или за сметка на Съюза;

[...]

2. В обхвата на настоящата директива се включват:

а) административни наказания, глоби, такси и допълнителни такси, свързани с вземанията, за които може да се поиска взаимна помощ в съответствие с параграф 1, наложени от административните органи, които са компетентни за събирането на съответните данъци или такси или за провеждането на административни разследвания във връзка с тях, или потвърдени от административните или съдебните органи по искане на посочените административни органи;

[...]

в) лихви и разходи, свързани с вземанията, за които може да бъде поискана взаимна помощ в съответствие с параграф 1 или с буква а) или б) от настоящия параграф.

[...]“.

6 Според член 8 от същата директива, озаглавен „Искане за уведомяване относно някои документи, свързани с вземанията“:

„1. По искане на запитващия орган запитаният орган уведомява адресата относно всички документи, включително тези от правно естество, които са издадени от запитващата държава членка и които се отнасят до вземане, посочено в член 2, или до неговото събиране.

[...]“.

7 Член 10 от Директива 2010/24, озаглавен „Искане за събиране на вземане“, предвижда в параграф 1:

„По искане на запитващия орган запитаният орган събира вземания, които са предмет на инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитващата държава членка“.

- 8 Член 11 от тази директива, озаглавен „Условия за отправяне на искане за събиране на вземане“, гласи в параграф 1:

„Запитващият орган не може да отправи искане за събиране на вземане, ако и докато вземането и/или инструментът за предприемане на мерки за неговото изпълнение в запитващата държава членка е/са оспорен(и) в нея, с изключение на случаите, когато се прилага член 14, параграф 4, трета алинея“.

- 9 Член 12 от посочената Директива, озаглавен „Инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава членка и други приложени документи“, гласи:

„1. Всяко искане за събиране се придружава от единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава членка.

Този единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава членка отразява основното съдържание на първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки и представлява единственото основание за мерките за събиране и обезпечителните мерки, предприети в запитаната държава членка. Не е необходим никакъв акт за неговото признаване, допълване или заместване в запитаната държава членка.

Единният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки съдържа най-малко следната информация:

- а) информация, касаеща идентифицирането на първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки, описание на вземането, в т.ч. неговото естество, обхванатия от вземането период, всякакви дати, които са от значение за процеса на изпълнение, размер на вземането и различните му съставни части като главница, натрупани лихви и др.;
- б) име и друга информация, която е от значение за идентифицирането на длъжника;
- в) наименование, адрес и други данни за контакт относно:
 - i) службата, която е отговорна за определяне на вземането, и в случай че е различна,
 - ii) службата, в която може да бъде получена по-подробна информация относно вземането или относно възможностите за обжалване на задължението за плащане.

[...]“.

- 10 Член 13 от същата директива, озаглавен „Изпълнение на искането за събиране на вземане“, гласи:

„1. За целите на събирането на вземане в запитаната държава членка всяко вземане, във връзка с което е отправено искане за събиране, се третира като вземане на запитаната държава членка, освен ако в настоящата директива не се предвижда друго. Запитаният орган използва правомощията и процедурите, предвидени по силата на законовите, подзаконовите или административните разпоредби в запитаната държава членка, приложими спрямо вземания по същия данък или такса или, при липса на такъв/такава, спрямо вземания по подобен данък или такса, освен ако в настоящата директива не се предвижда друго. Запитаният орган използва правомощията и процедурите, предвидени по силата на законовите, подзаконовите или административните разпоредби в запитаната държава членка, приложими спрямо вземания по същия данък или такса или, при липса на такъв/такава, спрямо вземания по подобен данък или такса, освен ако в настоящата директива не се предвижда друго.

[...]

3. Считано от датата на получаване на искането за събиране на вземане, запитаният орган начислява лихва за забавено плащане в съответствие със законите, подзаконовите и административните разпоредби, действащи в запитаната държава членка.

[...]“.

11 Член 14 от Директива 2010/24, озаглавен „Спорове“, предвижда:

„1. Споровете относно вземането, първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитващата държава членка или единния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава членка и споровете относно валидността на уведомяване, извършено от компетентен орган на запитващата държава членка, са в компетентността на компетентните инстанции на запитващата държава членка. Ако по време на процедурата по събиране на вземането, първоначалният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитващата държава членка или единният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава членка е обжалван от заинтересована страна, запитаният орган информира страната, че тя трябва да отнесе спора до компетентния орган на запитващата държава членка в съответствие с действащото в нея законодателство.

2. Спорове във връзка с изпълнителни мерки, предприети в запитаната държава членка или във връзка с валидността на уведомяване, извършено от компетентен орган на запитаната държава членка, се отнасят до компетентния орган на тази държава членка в съответствие с нейните закони и подзаконови разпоредби.

3. Когато спор в съответствие с параграф 1 е отнесен до компетентния орган на запитващата държава членка, запитващият орган информира запитания орган за това, като посочва елементите на вземането, които не са предмет на обжалване.

4. Веднага след получаване на информацията, посочена в параграф 3, изпратена от запитващия орган или от заинтересованата страна, запитаният орган спира процедурата по изпълнение относно обжалваната част от вземането в очакване на решение от страна на органа, който е компетентен по въпроса, освен ако запитващият орган пожелае друго в съответствие с трета алинея от настоящия параграф.

По искане на запитващия орган или ако по друга причина се счете за необходимо [...] запитаният орган може да наложи обезпечителни мерки, с които да гарантира събирането на вземането, доколкото законите или подзаконовите разпоредби, действащи в запитаната държавата членка, позволяват подобно действие.

Запитващият орган има право в съответствие със законите и подзаконовите разпоредби и административните практики, действащи в запитващата държава членка, да поиска от запитания орган събирането на съответното обжалвано вземане или на обжалваната част от вземане, доколкото съответните закони и подзаконови актове и административни практики, действащи в запитаната държава членка, позволяват подобно действие. Всяко подобно искане трябва да бъде мотивирано. Ако резултатът от обжалването се окаже благоприятен за длъжника, запитващият орган носи отговорност за възстановяването на всички събрани суми, както и на дължимата компенсация, в съответствие с действащото законодателство в запитаната държава членка.

[...]“.

- 12 По силата на член 28 от тази директива държавите членки са длъжни да приемат и публикуват най-късно до 31 декември 2011 г. законовите, подзаконовите и нормативните разпоредби, необходими, за да се съобразят с директивата и да прилагат тези разпоредби, считано от 1 януари 2012 г.
- 13 С член 29 Директива 2010/24 отменя, считано от 1 януари 2012 г. Директива 2008/55/ЕО на Съвета от 26 май 2008 година относно взаимопомощта при събиране на вземания, свързани с някои видове налози, мита, данъци и други мерки (ОВ L 150, 2008 г., стр. 28).
- 14 С Директива 2008/55 са били кодифицирани Директива 76/308/ЕИО на Съвета от 15 март 1976 година относно взаимопомощта при изплащането на вземания, произтичащи от операции, представляващи част от системата за финансиране на Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието, както и от селскостопански такси и мита (ОВ L 73, 1976 г., стр. 18; Специално издание на български език 2007 г., глава 2, том 1, стр. 35), както и актовете, с които е била изменяна.

Регламентът за изпълнение (ЕС) № 1189/2011

- 15 Член 15, параграф 1 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 1189/2011 на Комисията от 18 ноември 2011 г. за определяне на подробни правила по отношение на някои разпоредби на Директива 2010/24 (ОВ L 302, 2011 г., стр. 16) гласи:

„Исканията за събиране на вземане или за обезпечителни мерки включват декларация, че условията, предвидени в Директива 2010/24/ЕС за откриване на процедура за взаимна помощ, са изпълнени“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 16 Г-н Donnellan, който е ирландски гражданин, е нает през 2002 г. като шофьор на тежкотоварни автомобили от TLT International Ltd, транспортно предприятие, учредено по ирландското право.
- 17 През м. юли 2002 г. г-н Donnellan, инструктиран от това предприятие, получава от установен в Гърция търговец 23 каси зехтин. В бордерото за доставката на тези стоки като получател е посочено предприятие, оператор на супермаркети в Ирландия.
- 18 На 26 юли 2002 г. г-н Donnellan представя това бордеро за доставка на митническата служба в пристанището на Патра (Гърция). По този повод, при преглед на посочените стоки, митнически служител открива освен зехтина 171 800 пакета контрабандни цигари. В резултат на това откритие г-н Donnellan е арестуван, а автомобилът и товарът са конфискувани.
- 19 На 29 юли 2002 г. пред първата инстанция г-н Donnellan е признат за виновен за контрабанда и представяне на фиктивни данъчни данни. За тези закононарушения заинтересованото лице е осъдено съответно на 3 години и на 1 година лишаване от свобода. Г-н Donnellan е задържан веднага.
- 20 На 17 октомври 2002 г. г-н Donnellan е оправдан по двете обвинения и е освободен незабавно.
- 21 На 27 април 2009 г. митническата служба в Патра съобщава становището си, с което иска на г-н Donnellan да бъде наложена административна санкция в размер на 1 097 505 EUR, поради това че в конфискувания през м. юли 2002 г. товар имало 171 800 пакета контрабандни цигари.

- 22 На 19 юни 2009 г. посолството на Гърция в Ирландия изпраща на „г-н Donnellan Eamonn Ballyhaunis, Ireland“ препоръчано писмо, с което го кани възможно най-бързо да влезе във връзка със службите на посолството, за да може да получи и подпише важни документи, които го засягат.
- 23 С решение от 15 юли 2009 г. като продължение на известието от 27 април 2009 г. митническата служба в Патра налага на г-н Donnellan имуществена санкция в размер на 1 097 505 EUR. Същия ден тази санкция е публикувана в „Официален вестник на Република Гърция“.
- 24 На 14 ноември 2012 г. гръцките власти отправят до Commissioners искане за събиране на вземане по смисъла на член 10 от Директива 2010/24, което е написано на английски език и се отнася за същата имуществена санкция в размер на 1 097 505 EUR, към която са добавени лихви в размер на 384 126,76 EUR и разноски или глоби възлизащи на 26 340,12 EUR.
- 25 В това искане декларацията, която се изисква в член 15 от Регламент за изпълнение № 1189/2011, удостоверяваща, че предвидените в Директива 2010/24 условия за образуване на процедура за взаимна помощ са изпълнени, съдържа по-конкретно следната информация:
- „The claim(s) is (are) not contested“ [„Вземането (вземанията) не е (са) оспорено (оспорени)“];
 - „The claim(s) may no longer be contested by an administrative appeal/by an appeal to the courts“ [„Вземането (вземанията) не може (могат) повече да се оспорва (оспорват) с жалба по административен ред или по съдебен ред“];
 - „Appropriate recovery procedures have been applied in the State of the applicant authority but will not result in the payment in full of the claim“ [„В държавата на запитващия орган са приложени подходящи процедури за събиране на вземането, но те няма да доведат до цялостно изплащане на задължението“].
- 26 На 15 ноември 2012 г. г-н Donnellan получава от Commissioners писмо с дата 14 ноември 2012 г., с което искат от него в срок от 30 дни да изплати сумата 1 507 971,88 EUR за събиране на имуществената санкция, на лихвите и разноските или глобите, предмет на искането на гръцките власти.
- 27 Към писмото е приложен посоченият в член 12 от Директива 2010/24 „единен инструмент“, изготвен на английски език. В този инструмент се прави позоваване на посоченото по-горе решение на митническата служба в Патра и съответното задължение е описано по следния начин: „Multiple duties for illegal cigarette trading“ (множество задължения поради контрабандна търговия с цигари).
- 28 В същия инструмент е посочен номерът на паспорта на г-н Donnellan, като адресът на заинтересованото лице е описан като „known“ (известен).
- 29 Щом получава писмото от 14 ноември 2012 г., г-н Donnellan упълномощава solicitor, за да получи по-точна информация относно решението на митническата служба в Патра.
- 30 На 11 юни 2014 г. г-н Donnellan образува дело пред High Court (Висш съд, Ирландия), за да бъде освободен от изпълнението на искането за събиране на претендираните суми.
- 31 На 12 декември 2014 г. с определение за допускане на обезпечение тази юрисдикция спира изпълнението на искането до постановяване на решение по същество по делото.

- 32 Пред High Court (Висш съд) Commissioners твърдят, че тъй като в Гърция не е подадена жалба от г-н Donnellan относно спорното задължение, те трябва да уважат искането за събиране на вземането и да продължат принудителното изпълнение.
- 33 Г-н Donnellan изтъква, че е бил лишен от правото си на ефективно средство за правна защита в Гърция и при тези обстоятелства Commissioners не могат да уважат искането за събиране на вземането.
- 34 Във връзка с това г-н Donnellan представя пред запитващата юрисдикция по-конкретно доклад, изготвен от г-н Siaperas, специалист по гръцко право. Според този доклад последната дата, на която г-н Donnellan е могъл да подаде жалба срещу решението на митническата служба в Патра, е била 13 октомври 2009 г., а именно 90 дни след публикуването на санкцията в „Официален вестник на Република Гърция“.
- 35 Въз основа на всички документи по преписката запитващата юрисдикция заключава, първо, че препоръчаното писмо от 19 юни 2009 г., изпратено на г-н Donnellan от посолството на Гърция, не му е било доставено, второ, че той е узнал за наличието на решението, с което му е наложена имуществената санкция, на 15 ноември 2012 г. и трето, че той е бил уведомен за съдържанието и мотивите на това решение едва с последващи писма на гръцкия министър на финансите от 31 март 2014 г. и от 29 декември 2015 г.
- 36 Според запитващата юрисдикция от постоянната практика на ирландските юрисдикции, от Конституцията на Ирландия и от задълженията на Ирландия във връзка с Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“), следва, че никой ирландски съд не може да разреши изпълнението на решение като това, предмет на делото в главното производство, което не е било съобщено на заинтересованото лице, и което освен това се основава на факти, за които е установено, че то е невинно. Всъщност изпълнението на такова решение би нарушило обществения ред в Ирландия.
- 37 Като приема, че Директива 2010/24 не позволява законосъобразността на решение на гръцките власти да се оспорва пред ирландските юрисдикции, запитващата юрисдикция смята, че принципите на правото на Съюза, така както са изложени в решение от 14 януари 2010 г., Kugian (C-233/08, EU:C:2010:11), подсказват все пак, че при извънредни обстоятелства запитващата юрисдикция може да се обоснове с Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), за да откаже изпълнението на искане за събиране на вземане като разглежданото в главното производство.
- 38 При това положение High Court (Висш съд) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Допуска ли член 14, параграфи 1 и 2 от Директива 2010/24, когато High Court (Висш съд, Ирландия) определя дали „единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки“ — издаден на 14 ноември 2012 г. от митническата служба в Патра и отнасящ се до административни санкции и глоби в размер на 1 097 505,00 EUR (възлизаци заедно с лихвите и санкциите на 1 507 971,88 EUR), наложени на 15 юли 2009 г. за действия, за които се предполага, че са контрабанда, извършена на 26 юли 2002 г. — подлежи на изпълнение в Ирландия:

- да приложи правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес в разумен срок за гражданин на Ирландия и на Европейския съюз във връзка с искането за изпълнение (член 47 от Хартата и членове 6 и 13 ЕКПЧ, чието съдържание съответства на правата, предоставени на гражданите от членове 34, 38 и 40.3 от Конституцията на Ирландия), при обстоятелства, при които разглежданата процедура е била обяснена за първи път на [заинтересованото лице] само в „неофициален превод“ на

английски език [...] с писмо от [29 декември 2015 г.] от Министерство на финансите [на Република Гърция] [...] до ирландската данъчна администрация и адвокатите на [заинтересованото лице] в Ирландия,

- да вземе предвид целите на Директива 2010/24 за установяване на система за взаимна помощ (съображение 20 от Директива 2010/24) и да изпълни задълженията за предоставяне на по-разширена помощ, произтичащи от ЕКПЧ (съображение 17 от Директива 2010/24), като правото на ефективни правни средства за защита на гражданите по член 47 от Хартата и член 13 от ЕКПЧ,
- да вземе предвид пълната ефикасност на правото на Съюза за неговите граждани, и по-специално точка 63 от решение от 14 януари 2010 г., Kyriian, C-233/08, [EU:C:2010:11]?”.

По преюдициалния въпрос

- 39 С въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 14, параграф 1 и 2 от Директива 2010/24 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска орган на държава членка да откаже да изпълни искане за събиране на вземане, свързано с имуществена санкция, наложена в друга държава членка, по съображения, свързани с правото на заинтересованото лице на ефективна съдебна защита.
- 40 Следва да се припомни, че принципът на взаимно доверие между държавите членки има основно значение в правото на Съюза, като се има предвид, че позволява създаването и поддържането на пространство без вътрешни граници. Този принцип налага по-конкретно що се отнася до пространството на свобода, сигурност и правосъдие, всяка от тези държави да приеме, освен при изключителни обстоятелства, че всички други държави членки зачитат правото на Съюза, и по-специално признатите от него основни права (Становище 2/13 (Присъединяване на Съюза към ЕКПЧ) от 18 декември 2014 г., EU:C:2014:2454, т. 191 и цитираната съдебна практика).
- 41 Независимо че е от областта на вътрешния пазар, а не на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, Директива 2010/24 също се основава на принципа на взаимно доверие, припомнен по-горе. Наистина, прилагането на системата на взаимна помощ, въведена с тази директива, зависи от наличието на такова доверие между съответните национални органи.
- 42 По-конкретно от член 12, параграф 1 от тази директива следва, че събирането на вземането в запитаната държава членка се основава на „единен инструмент“, с който запитващият орган предава на запитания орган данни, съдържащи се в първоначалния документ, позволяващи приемането на мерки за изпълнение в запитващата държава членка. Не е необходим никакъв акт за признаването, допълването или заместването на този документ в запитаната държава членка.
- 43 От член 14, параграф 1 от Директива 2010/24 следва освен това, че споровете относно вземането, първоначалния инструмент или единния инструмент и споровете относно валидността на уведомяване, извършено от компетентен орган на запитващата държава членка, са в компетентността на компетентните инстанции на запитващата държава членка, а не на запитаната държава членка.
- 44 Директива 2010/24 не само изобщо не предоставя на инстанциите на запитаната държава членка право да контролират актовете на запитващата държава членка, а в член 14, параграф 2 изрично ограничава правото на контрол на тези инстанции върху актовете на запитаната държава членка.

- 45 Макар безспорно да трябва актовете, приети от държавите членки по силата на системата за взаимно подпомагане, установена с Директива 2010/24, да бъдат съобразени с основните права на Съюза, сред които е правото на ефективни правни средства за защита, прогласено в член 47 от Хартата, от това изобщо не следва, че трябва да може актовете на запитващата държава членка да се обжалват както пред юрисдикциите на тази държава членка, така и пред тези на запитаната държава членка. Напротив, тази система на помощ, доколкото се основава именно на принципа на взаимното доверие, позволява да се укрепи правната сигурност, що се отнася до определянето на държавата членка, компетентна да разглежда споровете, и по този начин да се предотврати практиката на *forum shopping* (вж. по аналогия решение от 21 декември 2011 г., *N. S. И др.*, C-411/10 и C-493/10, EU:C:2011:865, т. 79).
- 46 От това следва, че жалбата, която заинтересованото лице подава в запитаната държава членка, за да оспори искането за плащане, което му е изпратено от компетентния орган на тази държава членка с оглед на събиране на вземането, установено в запитващата държава членка, не може да доведе до изследване на законосъобразността на това вземане.
- 47 Както Съдът вече е отбелязал обаче, не може да се изключи възможността запитаният орган по изключение да реши да не окаже помощ на запитващия орган. Така изпълнението може да бъде отказано по-конкретно ако се окаже, че изпълнението на искане за събиране на вземане може да наруши обществения ред на държавата членка на запитания орган (вж. относно член 12 от Директива 76/308, който по същество съответства на член 14 от Директива 2010/24, решение от 14 януари 2010 г., *Kyrian*, C-233/08, EU:C:2010:11, т. 42).
- 48 В това отношение е важно да се отбележи, че според член 13, параграф 1 от Директива 2010/24 всяко вземане, във връзка с което е отправено искане за събиране, се третира като вземане на запитаната държава членка, като по този начин тя трябва да приложи правомощията и процедурите, определени в законовите, подзаконовите или административните разпоредби, приложими за задълженията във връзка с такси, данъци или идентични или сходни такси в нейния правен ред. Трудно е обаче да се приеме титул, позволяващ събирането на идентично или сходно вземане на запитаната държава членка, да бъде приведен в изпълнение от нея, ако това изпълнение може да засегне обществения ѝ ред (вж. по аналогия относно Директива 76/308 решение от 14 януари 2010 г., *Kyrian*, C-233/08, EU:C:2010:11, т. 43).
- 49 При все това задача на Съда е да контролира пределите, в които органите на държава членка, като използват национални концепции като тези, свързани с техния обществен ред, могат да откажат да окажат помощ на друга държава членка в рамките на система на сътрудничество, установена от законодателя на Съюза (вж. в този смисъл решения от 28 април 2009 г., *Apostolides*, C-420/07, EU:C:2009:271, т. 56 и 57 и от 25 май 2016 г., *Meroni*, C-559/14, EU:C:2016:349, т. 39 и 40).
- 50 Освен това според постоянната съдебна практика ограниченията на принципа на взаимно доверие трябва да се тълкуват стриктно (вж. по-конкретно решения от 14 ноември 2013 г., *Baláž*, C-60/12, EU:C:2013:733, т. 29, от 16 юли 2015 г., *Diageo Brands*, C-681/13, EU:C:2015:471, т. 41, от 25 май 2016 г., *Meroni*, C-559/14, EU:C:2016:349, т. 38 и от 23 януари 2018 г., *Piotrowski*, C-367/16, EU:C:2018:27, т. 48).
- 51 В случая, независимо от съдържащата се в искането за събиране на вземане декларация, в която се посочва, че процедурите за събиране на вземане са приложени в запитващата държава членка, според акта за преюдициално запитване е безспорно, че едва на датата, на която компетентният орган на запитаната държава членка е предал на заинтересованото лице искането за плащане заедно с единния инструмент, то е узнало, че няколко години преди това в запитващата държава членка му е била наложена имуществена санкция. Запитващата юрисдикция посочва

впрочем, че много след като е узнало за съществуването на тази санкция, заинтересованото лице е получило по-точна информация за съдържанието и мотивите на решението, с което му е била наложена тази санкция.

- 52 При тези обстоятелства запитващата юрисдикция смята, че би могло отказ да се изпълни искането за събиране на вземане да се обоснове със съображения, свързани с правото на ефективна съдебна защита и с факта, че в Ирландия изпълнението на имуществена санкция, несъобщена на заинтересованото лице, противоречи на обществения ред.
- 53 За да се прецени дали обстоятелства като посочените от запитващата юрисдикция могат, без да бъде нарушен принципът на взаимното доверие, да доведат до отказ за изпълнение, е важно да се отбележи, първо, че единният инструмент, изпратен от запитващия орган на запитания орган с оглед на събирането на вземане и предаден от втория на заинтересованото лице като приложение към искането за плащане, не служи за съобщаване на заинтересованото лице на решението, прието в държавата членка на запитващия орган, на което се основава това задължение. Както беше припомнено в точка 9 от настоящото решение, целта на този инструмент, в който се посочват по-конкретно видът и размерът на задължението и личните данни на заинтересованото лице, е да даде възможност на органите на запитаната държава членка да приемат мерки за изпълнение и по този начин да окажат помощ за събирането на вземането. Предаването на този инструмент обаче, без решението, с което се налага имуществената санкция, и неговите мотиви да бъдат предадени на заинтересованото лице, не представлява уведомяване за това решение.
- 54 Трябва след това да се припомни, че целта на системата на взаимна помощ във връзка със събирането на вземания е по-конкретно да гарантира ефективното осъществяване на уведомяването за всички актове и решения във връзка с дадено вземане или с неговото събиране, издадени от държавата членка, в която е седалището на запитващия орган (вж. относно Директива 76/308 решение от 14 януари 2010 г., Kугian, C-233/08, EU:C:2010:11, т. 57). Член 8 от Директива 2010/24 предвижда във връзка с това възможност за органа, издал вземането, да иска от компетентния орган на държавата членка на установяване на заинтересованото лице помощ при уведомяването за документи във връзка с това вземане.
- 55 Накрая е важно да се подчертае, че за да може да упражни правото си на ефективни правни средства за защита по смисъла на член 47 от Хартата срещу решение, което го уврежда, заинтересованото лице трябва да може да се запознае с мотивите за взетото по отношение на него решение посредством прочита на самото решение или чрез изпращането на мотивите му по искане на това лице, за може то да защити правата си при възможно най-добрите условия и да реши, разполагайки с цялата необходима информация, дали е необходимо да сезира компетентния съд (решение от 4 юни 2013 г., ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, т. 53 и цитираната съдебна практика).
- 56 При обстоятелства като установените от запитващата юрисдикция по делото в главното производство, срещу заинтересованото лице е образувано производство за изпълнение на искането за събиране на вземане, посочено в Директива 2010/24, въпреки че спорната имуществена санкция не му е била съобщена. По този начин заинтересованото лице е поставено в положение, при което запитаният орган претендира от него заплащането на сумата на посочената санкция ведно с лихвите и разноските, посочени в член 2, параграф 2, буква в) от тази директива, както и лихвата за забава, предвидена в член 13, параграф 3 от нея, при положение че поради липсата на достатъчно познаване на съдържанието и на мотивите на решението, с което му е наложена санкцията, то не е било в състояние да го оспори в държавата членка на запитващия орган.

- 57 Както отбелязва по същество генералният адвокат в точка 70 от заключението си, положение, при което запитващият орган иска да бъде събрано вземане, основаващо се на решение, което не е съобщено на заинтересованото лице, не отговаря на условието, което трябва да спазват исканията за събиране на вземане, посочено в член 11, параграф 1 от Директива 2010/24. Наистина, след като според тази разпоредба искане за събиране на вземане по смисъла на тази директива не може да се отправи, ако и докато вземането и/или инструментът за предприемане на мерки за неговото изпълнение в запитващата държава членка е/са оспорен(и) в тази държава членка, такова искане не може да се отправи и когато заинтересованото лице не е било уведомено за самото съществуване на това задължение, тъй като това уведомяване е необходимо предварително условие, за да може то да бъде оспорено.
- 58 Това тълкуване освен това се потвърждава от член 47 от Хартата и от практиката на Съда във връзка с връчването или съобщаването на съдебните актове. Именно от тази съдебна практика се установява, че за да се гарантира спазването на предвидените в споменатия член 47 права, е важно да се гарантира не само действителното получаване на акт от неговия адресат, но също и възможността на същия да се запознае и да разбере напълно и ефективно смисъла и обхвата на предявения срещу него в чужбина иск, така че да може надлежно да предяви правата си в държавата членка по произход (вж. в този смисъл решение от 16 септември 2015 г., *Alpha Bank Cyprus*, C-519/13, EU:C:2015:603, т. 31 и 32 и цитираната съдебна практика). Тези съображения са релевантни и в контекста на Директива 2010/24.
- 59 Поради това, когато е направено искане за събиране на вземане, независимо че заинтересованото лице не е имало възможност да сезира юрисдикциите на запитващата държава членка при условия, съвместими с основното право на ефективно средство за правна защита, няма основание правилото, изложено в член 14, параграф 1 от Директива 2010/24, транспонирано в националното право, да може да му се противопостави.
- 60 Това е така *a fortiori*, когато, както в настоящия случай, самият запитващ орган посочва в искането за събиране на вземане, т.е. на дата, предхождаща тази, на която заинтересованото лице е узнало за съществуването на спорното задължение, че вече не е възможно да се подаде жалба по административен или съдебен ред в запитващата държава членка, за да бъде оспорено това вземане. Макар безспорно гръцкото правителство впоследствие в становището си до Съда да твърди обратното, като изтъква, че възможността за подаване на жалба не е погасена поради изтичането на срока за обжалване, започнал с публикуването на това задължение в „Официален вестник на Република Гърция“, заинтересованото лице не може да бъде упрекувано за това, че е взело предвид информацията, изложена от запитващия орган в искането за събиране на вземане, от което то, след като е узнало за съществуването на задължението, е получило копие и което то е поискало да бъде проверено от специалист по гръцко право, който го е потвърдил.
- 61 От изложеното по-горе следва, че извънредно положение като разглежданото по делото в главното производство, когато орган на държава членка иска от орган на друга държава членка да събере вземане, свързано с имуществена санкция, за която заинтересованото лице не е било уведомено, може правомерно да доведе до отказ за оказване на помощ за събиране на вземане от страна на този орган. Предвидената в Директива 2010/24 помощ, както се посочва в заглавието ѝ и в различни съображения от нея, се определя като „взаимна“, което предполага по-конкретно, че задача на запитващия орган, преди да представи искане за събиране на вземане, е да създаде условията, при които запитаният орган ще може ефективно и в съответствие с основните принципи на правото на Съюза да окаже помощ.
- 62 С оглед на всички изложени по-горе съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 14, параграфи 1 и 2 от Директива 2010/24 във връзка с член 47 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че допуска орган на държава членка да откаже да изпълни искане за събиране на вземане за задължение, свързано с имуществена санкция, наложена в друга държава членка,

като разглежданото в главното производство, с мотива, че решението, с което се налага тази санкция, не е надлежно съобщено на заинтересованото лице, преди искането за събиране на вземане да бъде отправено до посочения орган въз основа на тази директива.

По съдебните разноски

- ⁶³ С оглед на обстоятелството, че за страните в главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

Член 14, параграфи 1 и 2 от Директива 2010/24/ЕС на Съвета от 16 март 2010 година относно взаимната помощ при събиране на вземания, свързани с данъци, такси и други мерки, във връзка с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че допуска орган на държава членка да откаже да изпълни искане за събиране на вземане за задължение, свързано с имуществена санкция, наложена в друга държава членка, като разглежданото в главното производство, с мотива, че решението, с което се налага тази санкция, не е надлежно съобщено на заинтересованото лице, преди искането за събиране на вземане да бъде отправено до посочения орган въз основа на тази директива.

Подписи